

Gülsüm Kav

YAŞASIN KADINLAR

Türkiye'de Kadın Cinayetleri Gerçeği ve Çözüm Yolları

Araştırma
İnceleme

DK

Gülsüm Kav, 1971 yılında doğdu. Ortaöğrenimini Ankara, üniversite eğitimini Eskişehir, uzmanlık eğitimini İstanbul'da alan Kav, uzman doktor olup tıp etiği üzerine çalışmalar yürüttü. *Yarın* gazetesi ve çeşitli yayın organlarında yazılar yazdı.

Kav, 2010 yılında kurulan Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu'nun kurucularından biri ve genel temsilcisi. Platform, Türkiye'de artan kadın cinayetlerini durdurmak, cinayetlerin üzerinin örtülmesini engellemek amacıyla kuruldu. Öldürülen kadınların yakınları, şiddet tehdidi altında korunmak isteyen kadınlar ve onlara "Asla yalnız yürümeyeceksin" diyen kadınlar, tüm kadınların şiddetten kurtulduğu, eşit ve özgür bir yaşam sürdüğü bir dünya için platformun çatısı altında mücadele ediyorlar. Çalışmalar hakkında ayrıntılı bilgiler <http://kadincinayetlerinidurduracagiz.net/> adresinden edinilebilir. Platform, web sitesi, sosyal medya adresleri ve çağrı hatları aracılığıyla destek almak ya da çalışmalara katılmak için başvuran kadınlarla hızla irtibata geçiyor.

Kadınların canları pahasına yürüttükleri mücadeleyi ve yıllardır biriken Platform deneyimini anlattığı *Yaşasın Kadınlar* Gülsüm Kav'ın ilk kitabı.

Gülsüm Kav'ın bu kitaptan elde edeceği telif geliri Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu'nun çalışmalarına ayrılacaktır.

Yaşasın Kadınlar

Türkiye'de Kadın Cinayetleri Gerçeği ve Çözüm Yolları

YAŞASIN KADINLAR

Türkiye’de Kadın Cinayetleri Gerçeği ve Çözüm Yolları

Yazan: Gülsüm Kav

Editör: Aslı Güneş

Yayın hakları: © Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş.

Bu eserin bütün hakları saklıdır. Yayınevinden yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

1. baskı / Şubat 2020 / ISBN 978-605-09-7092-0

Sertifika no: 11940

Kapak tasarımı: OTUZDÖRTBUÇUK Reklam Ajansı, Sibel Konukman-Korhan Kaya Yıldızcan

Kitap tasarımı: Hülya Aktaş

Baskı: Yıkılmazlar Basın Yayın Prom. ve Kağıt San. Tic. Ltd. Şti.

15 Temmuz Mah. Gülbahar Cad. No: 62 / B Güneşli - Bağcılar - İSTANBUL

Tel: (212) 515 49 47

Sertifika no: 45464

Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş.

19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 3, Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL

Tel. (212) 373 77 00 / Faks (212) 355 83 16

www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Yaşasın Kadınlar

Türkiye’de Kadın Cinayetleri Gerçeği ve Çözüm Yolları

Gülsüm Kav

Kendi hayatına karar verebilmek için
canı pahasına mücadele eden kadınlara ve onlara
“Asla yalnız yürümeceksin” diyenlere...

İçindekiler

Giriş / Yaşasın kadınlar.....	15
#Ölmek İstemiyorum	21
Asla yalnız yürümeyeceksin	27
Kadın cinayetleri artıyor ve örtülemiyor	39
Şiddetin kökeninde ne var?	49
Kadın cinayeti gerçekleri: Karşılaştırmalı analiz ve kavramsallaştırma	58
Olgular	69
Olgular 1: Türkiye’yi değiştiren kadınlar	73
Olgular 2: Kadınlar değişiyor, aileler değişiyor, devlet de değişmelidir	95
Yeni Havvalar, Eski Âdemler.....	113
Çözüm.....	120
Kadınların şiddetsiz bir hayata kavuşması için “İstanbul Sözleşmesi”	123
Şiddet, feminizmi yenemez	164
Kaynaklar.....	179

ASLA YALNIZ
YÜRÜMEYİZ

KADIN MECLİSLERİ

KADIN
CİNAYETLERİNİ
DURDURACAĞIZ

KADIN
CİNAYETLERİNİ
DURDURACAĞIZ

NAZA
NE
OLDU?

KADIN
CİNAYETLERİNİ
DURDURACAĞIZ

KADIN
CİNAYETLERİNİ
DURDURACAĞIZ

ASLA
YALNIZ
YÜRÜMEYİZ

ASLA
YALNIZ
YÜRÜMEYİZ

ÖLMEYİ
İSTEMİYİZ

ÖLMEYİ
İSTEMİYİZ

Sessiz Kalmıyoruz

Yaşasın kadınlar"ın

çoklu anlamı var:

Kadınlar öldürülmesin, hayatta kalsın ve bu uğurda ölümü göze alarak mücadele eden kadınlar kazansın ve yaşamak nefes almak değildir sadece. Kadınlar şiddet altında yaşayan bir ölü gibi değil kendi istediği gibi gerçekten "YAŞASIN!"

Her evin kapısında CEREN ÖZDEMİR,
reddedilen her korunma başvurusunda
AYŞE PAŞALI,
her şarkıda DEĞER DENİZ,
her kuaförde MUHTEREM EVCİL,
her sınavda CEREN DAMAR,
her kedi sevgisinde MERVE KOTAN,
her plazada ŞULE ÇET vardır.
Her şehirde ÖZGECAN adı verilmiş bir yer,
dünyanın ummadığınız bir yerinde “Ölmek
istemiyorum” sözleriyle EMİNE BULUT
ve en olmadık yerlerde karşınıza çıkan, adlarını tek
tek sayamayacağınız kadar çok ÖLDÜRÜLEN KADIN
vardır.

Yaşasın kadınlar

Bu kitabı yazmak kolay değildi. Ama hiçbir şey öldürülmeden daha zor olamaz. Bu yüzden kadın cinayetlerini; kendi hayatına karar verebilmek için canı pahasına mücadele ederken öldürülen kadınları yazmak gerekliydi, hatta gecikmiş bir görevdi.

Durumu zorlaştıran, nasıl öldürüldüğünü yazacağınız her kadının aslında hayatta kalabileceği, hepsinin yaşıyor olması gerekliliği gerçeğidir. Her evin kapısında Ceren Özdemir, reddedilen her korunma başvurusunda Ayşe Paşalı, her şarkıda Değer Deniz, her kuaförde Muhterem Evcil, her sınavda Ceren Damar, her kedi sevgisinde Merve Kotan, her plazada Şule Çet vardır. Her şehirde “Özgecan” adı verilmiş bir yer, dünyanın ummadığınız bir yerinde “Ölmek istemiyorum” sözleriyle Emine Bulut ve en olmadık yerlerde karşınıza çıkan, adlarını tek tek sayamayacağınız kadar çok öldürülen kadın vardır.

Ama bir kadının daha öldürülmemesi, kadınların yaşaması için her gün verilen örgütlü feminist mücadele de kolay değildir; her gün, 24 saat gerektirir. O her gün birbirine eklenen isimleri taşıyan dövizleri yapmak, onların taşıdığı eylemler düzenlemek, davalarını takip etmek, o cinayet haberlerini derleyip raporlar hazırlamak, ailelerle görüşmek, cenazelere gitmek, kadınların adı o dövizlere eklenmesin diye

canhıraş mücadele etmek de zordur. Sabır ve emek ister ama işte ancak o mücadeleyle Ayşe Paşalı 6284 olur; şiddet gölgesinde yaşayan her kadına ulaşır. Esin Güneş Siirt'in Tillo kayalıklarından plazalara uzanır, şüpheli biçimde öldürülen tüm kadınlar için gerçeği aydınlatır. Bütün ülke örtülen bir gerçeği, bu toplumda kadınların can meselesi olduğunu, adının da “kadın cinayeti” olduğunu öğrenir. Öğrenmekle kalmaz, sahiplenir, çözümünü adını koyarak isteyecek kadar ilerler ve daha önce görülmemiş biçimde, feminizm ve kadın hareketi toplumsallaşarak örgütlenir.

En önemlisi bu mücadeleyle hayatta kalan kadınlar olur. Daha çok sayıda kadının hayatta kalması ve hayatta kalamayan kadınların adalete kavuşmaları karşısında zorlukların önemi kalmaz.

Size okumak zor gelirse eğer, şöyle düşünün; Okumaya, görmeye dayanamadıklarınızı kadınlar yaşıyorlar. Ve önemli bir haber: Sadece bir “mağdur” olarak değil, karar hakkı için mücadele eden bir özne olarak, kendi hayatlarının kahramanı olarak yaşıyorlar. Elbette yaşamak, şiddetten korunmak için çırpınıyorlar, asıl sorun da bu zaten. Boşanmak isteyen kadınların korunmamaları, kadınların sürekli ne giyeceklerine, nasıl yaşayacaklarına, anne olup olmayacaklarına, kaç çocuk doğuracaklarına karışılması, erkeklerin işlediği suçların örtülebilmesi, yargının hep erkeği koruması... Sonuçta asıl sorun kimsenin dönüp de kadına onun kendi isteğini sormamasıdır.

İşte öldürülen kadınlar, bütün bunlar ve kendi hayatlarına karar vermek için direnen kadınlardır. Bu kitabın ismi de işte tam bu direniş cümlesinden geliyor:

Libertarias adında İspanya İç Savaşı'ndaki kadın savaşçıları anlatan bir film vardır. Filmin bir sahnesinde, zafere ulaştıktan sonra kadınların ne yapacağını konuşulduğu toplantıda, kürsüden eve dönmeleri çağrısı yapılır:

Kadın artık evde cepheden dönen bitkin erkekleri tedavi etmelidir.

Filmin kahramanlarından bir kadın, kürsüye seslenerek bu sözlere cevap verir:

Biz halimizden mutluyuz. Ve evde örgü yapmamız koca bir hata olur. Ölmek istiyoruz. Ama erkekler gibi ölmek istiyoruz, hizmetçiler gibi yaşamak değil.

Onu heyecanla dinleyen arkadaşları, yanlarındaki halktan bir kadının gözlerinden yaşlar akarak alkışladığını görünce merak edip sorarlar:

Ne oldu? Sorun nedir?

Kadın tarifsiz bir yüz ifadesiyle, gözleri yaşlı ama ağız dolusu bir gülüşle:

Yaşasın kadınlar!

diye cevap verir.

“Yaşasın kadınlar”ın çoklu anlamı var: Kadınlar öldürülmesin, hayatta kalsın ve bu uğurda ölümü göze alarak mücadele eden kadınlar kazansın ve yaşamak nefes almak değildir sadece: Kadınlar şiddet altında yaşayan bir ölü gibi değil kendi istedikleri gibi gerçekten “yaşasın” ...

“Hizmetçiler” gibi yaşamak yerine kendi hayatına karar verebilmek için canı pahasına mücadele eden kadınlar kazanacak. Ve kimsenin “hizmetçi” olmadığı bir dünyaya kavuşana kadar durmayacaklar.

Erkekler kendilerini
kadınların hayatları üzerinde
imtiyaz sahibi sanıyorlar.
Çok yanılıyorlar. Gerçek bu değil.

GERÇEK ŞU:

Kadınların hayatı kadınlarındır.
Herkesin olduğu gibi,
kadınların hayatı da elbette
sadece kendilerindir.

#Ölmek istemiyorum

Dünyanın en büyük arama motoru Google, 2019 yılına ait verilerini paylaştığında, Türkiye’de genel arama kategorisinde en çok aranan kişinin ağustos ayında eski kocası tarafından öldürülen Emine Bulut olduğu görüldü.¹

Elbette bunun bir nedeni, bir anlamı vardı. Yaralı olarak kaldırıldığı hastanede can veren Emine Bulut için de beklenen, Türkiye’de kadın cinayetiyle hayatını kaybeden binlerce kadın gibi, ölüm haberinin ertesi gün iletişim araçlarında yer almasıydı. Ama bu sefer beklenenden başka bir şey oldu: Kızının gözlerinin önünde öldürüldüğü andaki son görüntüleri, son sözleri, aynı akşam sosyal medyada bir videoyla yayılmaya başladı.

Yaz günü, bir akşamüstü Kırıkkale’de bir kafede, 10 yaşında bir kız çocuğu, gözlerinin önünde babası tarafından bıçaklandığı için can çekişen annesine, “Anne lütfen ölme” diye yalvarıyor, annesi Emine ise bir yandan kesilen boğazından fişkırان kanı bastırmaya çalışıyor, öte yandan bütün dünyaya “Ölmek istemiyorum” diye sesleniyordu. Bu sefer karşımızda, gazetede ya da televizyonda bir haber, bir isim, bir suret ya da kadın cinayeti haberlerinin sembolü haline gelmiş aynı sarı şeritler, aynı olay yeri parçaları değil, cinayetin kendisi vardı, görüntüler ve sesler...

Bu sefer karşımızda somut olay vardı.

Sözler öyle kendi olduğu haliyle değil, görüntüyle yankılanıyor, videodaki kız çocuğu annesinin gitmesini durdurmak için tutarmış gibi, Emine'nin başını tutuyordu.

Bütün Türkiye, bir kadın cinayetinin neye benzediğini, ne demek olduğunu bütün çıplaklığıyla görüyordu işte... Görüp duyduklarına bigâne kalamayan toplum, önce sosyal medyadan yükselttiği tepkiyi sokaklara taşıdı. Türkiye'nin birçok ilinde kadınlar, bambaşka bir öfkeyle eylemler yaptılar. Önlenebilecek iken göz göre göre gelen kadın cinayetlerinin son bulması için daha önce de defalarca ayaklanan kadınlar, bu defa başka bir bilinçle meydanlardaydılar. Adıyla söyleyerek çözüm istiyorlardı.

6284 Sayılı Şiddetten Koruma Kanunu ve çözüm yolu olan İstanbul Sözleşmesi uygulansın diyor, ikisinin adını duydukcça eylem alanları alkıştan yıkılıyordu. Kadınlar bir rakamı: 6284'ü en büyük coşkuyla sahipleniyor, "Yasayı uygula, kadını yaşat" diyerek şiddetten kurtulmanın yolunu en güçlü sesleriyle çağırıyorlardı.

Öte yandan videoyu çekip yayınlayanları da o esnada başka bir şey yapmadıkları için eleştirenler oldu, nitekim bu kişiler gözaltına alınıp bırakıldılar. Ancak cinayetin kendisinin yarattığı asap bozucu etkiyi, bu dayanılmaz noktayı hiçbir başka durum örtemiyordu. Ve gerçekte, kadın cinayetlerinin gerçek yüzünün çekilip yayılması da tesadüf değil, Türkiye'de sorunun ne kadar dayanılmaz hale geldiğinin bir ifadesiydi. Çünkü bu toplum son on yılda kadın cinayetlerinin durması için defalarca ayaklanmış, artan şiddetin uzandığı çocukları sahiplenmişti.

Bıçak kemiğe çoktan dayanmıştı ve işte o videonun çekilip yayılması bile bunu temsil ediyordu.

Annesine "Lütfen ölme" diye seslenen bir çocuğun naifliği ve öldürülen tüm kadınların, Emine Bulut'un "Ölmek istemiyorum" sözleriyle ifade bulan haklılığı bir tarafta, hoyratça

öldüren erkeklerin de diğerk tarafta olduğunu, tarafların bu kadar açık ve net konumlandığını gösteren video, sorunun bu noktaya gelmesinde sorumluluğu olan herkese “Artık yeter, tarafınızı seçin” diyordu.

Bu yüzden de, Emine’nin adı ve son sözleri sadece Türkiye’nin dört bir yanında değil, dünyada da yankılandı, farklı ülkelerde kadınlar eylemler yaptılar.

Emine Bulut isminin 2019 yılında en büyük arama motorunda en çok aranan isim olması bundandır.

Biliyor musunuz, Emine Bulut “mikrobiyoloji” okumak istemiş, çok net bir hayali, bir gelecek arzusu varmış.

Emine arama motorunda en çok aranan isim olmasaydı da, mikrobiyolog olsaydı...

Emine istediği eğitimi alabilir, mikrobiyolog olabilir, hayatını istediği gibi yaşayabilir, hayatta olabilirdi. Bu yüzden yatışmayan bir öfkemiz var. Biz şiddet altındaki kadınlar olarak, “Yaralıyız, öfkeliyiz ve akıl yürütebilenleriz...” Biliyoruz: Kadın cinayetleri durdurulabilir.

Tıpta “önlenebilir ölüm” dediğimiz, insan eliyle vuku bulan, erkekler tarafından işlenen bu cinayetler, yani kadının hiçbir sağlık sorunu yok iken, hiçbir sebep yok iken hayattan koparılmaları doğal afet değildir. Doğal afetlerde bile alınacak önlemlerle can kaybını önlemek mümkün ve bunu yapabilen ülkeler var iken, bir ülkede karşılanabilecek yaşamsal ihtiyaçların karşılanmaması kabul edilebilir mi? Hele ki, mesela sıtmanın neden olabileceği ölümleri ortadan kaldıracak bilgi ve teknolojiye sahip olan bir toplumda hâlâ sıtmadan ölen insanlar varsa ortada kabul edilemez bir şiddet var demektir.

Türkiye’de erkekler her gün, göz göre göre kadınları öldürüyor.

En sık boşanmaya çalışırken ya da ayrılmak istediğimizde ya da bir teklifi reddettiğimizde ya da herhangi bir baha-

neyle öldürölüyoruz. Öldürülmemek için hangi kurallara uymamız gerektiği, tam olarak nelere zorunlu sayıldığımız, bir türlü sonu gelmeyen bu silsile tespit edilemiyor. Şiddet gördüğü kocasından boşanmak, mutlu değilse ayrılmak istemek, istemediği bir teklifi reddetmek, makyaj yapmak, makyaj yapmamak, yemek yapmak için “pazar parası” istemek, yemek yapmamak, güzel giyinmek, güzel kokmak, cep telefonuna şifre koymak, barışma teklifini reddetmek, tecavüze direnmek, okuldan eve dönerken dolmuşa binmek, eve dönerken dolmuşa binmeyip yürümek...Evinin kapısında yolda kendisini takip etmiş adamın sorusuna tedirgin biçimde dönüp bakmak...

Öldürülmemek için ne yapmamız gerektiği tespit edilemedi ama şu tespit edildi: Erkekler kadınları “öldürülebilir” gördükleri için öldürüyorlar. Kendilerini kadınların hayatı üzerinde imtiyaz sahibi sanıyorlar.

Çok yanlıyorlar.

Gerçek bu değil. Gerçek şu: Kadınların hayatı kadınlarındır. Herkesin olduğu gibi, kadınların hayatı da elbette sadece kendilerindir.

Tarihin en eski ve en büyük yanılgılarından olan bu safsatayı, gelen her sistemin işine geldiği için kullanıp devam ettirdiği bu eşitsizliği ortadan kaldırmaya çalışmak kadınların hayatına mal oluyor. Kadın cinayetlerini durdurmak için verilen mücadele, bu yüzden eşitlik ve özgürlük mücadelesidir.

Ve bugün kendi hayatına karar verebilmek için canı pahasına mücadele eden kadınlar, gelecek kuşaklara özgürlüklerini kazandıracaklar.

Tıpkı iki yüzyıl önce oy hakkı mücadelemizde olduğu gibi tüm toplumu bir yalandan arındırıp gerçeğe kavuşturacaklar.

“Kadınlar oy kullanamaz”, “Kadınlar araba kullanamaz”, “Kadınlar doktor olamaz”, “Kadınlar pantolon giyemez” ve

benzeri bütün safsataları, akıl ve izana aykırı olan asılsız inanışları yıkıp gerçeği ayağa kaldıracaklar.

Bugün, Emine Bulut'un ardından "Anne lütfen ölme" diye seslenen, gitmesin diye onu tutmaya çalışan kızı, annesinin elini tutamıyor ama hayalini tutuyor; mikrobiyoloji okumak istiyormuş.

Asla yalnız yürümeyecek!

İşte annesi Muhterem Evcil öldürüldüğünde 11 yaşında olan Melis Deren büyümüş, 18 yaşına gelmiş ve Türkiye Kadın Meclisi'nde tarihi bir konuşma yapıyor. "Öldürülen kadınların ailelerine söz veriyorum. Benim kaybettiğim çocukluğumu başka bir çocuğun kaybetmesine asla izin vermeyeceğim." Biz söylemiyoruz bunu, annesi öldürülmüş bir çocuk, olayın kendi gerçek öznesi söylüyor...

Kadınlar hayatta kalmak, istedikleri gibi yaşamak, istedikleri gibi giyinmek, istedikleri gibi çalışmak istiyorlar. Özgürlüğü için direnen hiçbir kadın asla yalnız yürümeyecek!

ASLA YALNIZ YÜRÜMEYECEKSİN

"Her evin kapısında Ceren Özdemir,
reddedilen her korunma başvurusunda Ayşe Paşalı,
her şarkıda Değer Deniz,
her kuaförde Muhterem Evcil,
her sınavda Ceren Damar,
her kedi sevgisinde Merve Kotan,
her plazada Şule Çet vardır.
Her şehirde Özgecan adı verilmiş bir yer,
dünyanın ummadığınız bir yerinde
'Ölmek istemiyorum' sözleriyle Emine Bulut
ve en olmadık yerlerde karşınıza çıkan, adlarını tek tek
sayamayacağınız kadar çok öldürülen kadın ve mücadele
eden binlercesi vardır."

Yaşasın Kadınlar'da, Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu'nun Genel Temsilcisi Gülsüm Kav, Türkiye'de kadın cinayetlerini ve çözüm yollarını, kadınların ve adliye koridorlarında adalet arayan ailelerin yanı başında sürdürdükleri mücadelenin deneyimi ışığında anlatıyor.

Özgür ve eşit bir dünya için
özgür ve eşit bir dünyada

YAŞASIN KADINLAR!

terciye edilmiş
KDV'siz
sabit fiyatı

₺ 24,9

ISBN 978-605-09-7092-0

ISBN 978-605-09-7092-0

9 786050 970920

DK
Doğan
Kitap